

AVUSTRALYA GÜNLÜĞÜ-2

-2-

29 Aralık 2022/Perşembe

Bizim kültürümüzde erken yatıp erken kalkmak esastır. Atamız dünya serencamını tamamlayana dek böyle de devam etti. Hatta köyümüzde bizim sülale (Sarı Musalar) için şöyle bir tabir kullanılırdı: “Gün battı, Sarı Musalar yattı.” Merhum babacığım da bu tabiri “Tavuk gibi yatıp horoz gibi kalkma” diye ifade ederdi. Avustralyalılar da tavuk gibi yatıp horoz gibi kal-

Ali İŞİK

kanlardan. Burada bir gün en geç saat 22.00’de sonlandırılıyor. Yeni güne ise güneş kendini göstermeden merhaba, deniliyor.

Geçmişte sabah güneşine asla yataklarında yakalanmayan atalarımızın bu hasleti Avustralya’da yaşatılıyor.

Avustralya’da oğlumun yaşadığı Queensland eyaleti diğer bazı eyaletlerin aksine yaz kış saat uygulaması yapmıyor. Ülkemizde kış mevsiminin hâkim olduğu bu aylarda Avustralya’da yaz mevsimi yaşanıyor.

Red Cedar (Kırmızı Sedir) ağacı

Yabani hindi

Avustralya'nın meşhur örümceklerinden biri

Burada mahallî saatle 20.13'te yatsı vakti giriyor. Oğlumun hanesinde telefonlarındaki ezan sesi uyarısıyla yatsı namazı hazırlıkları yapıp hiç vakit kaybetmeden de eda ediliyor. Namaz sonrası en geç saat 22.00'de yatağa girilmiş oluyor. Burada misafirlikler de bu saatleri aksatmıyor.

Avustralya'ya yol hazırlığı yaptığımız günlerdi. Bir gün gece yarısı telefonum çaldı. Arayan oğlumdu. Telefonu açtığımda selamının ardından şaka tonlu fırçasını yedik. "Yahu bu saatte ne oturursunuz? Bakın, buraya geldiğinizde burada böyle bir hayat yok; ona göre hal!" Saate baktım, bacak bacak üstüne atmıştı⁽¹⁾. Orada ise güneş bayağı kendini göstermiş olmalıydı. Oğluma dönüp "Oraya geldiğimizde sizin şartlarınıza uyarız, tasalanma..." cevabını verdim.

Nitekim Avustralya'ya indiğimiz ilk gün akşamında dahi, olanca hasretliğimize rağmen, bu kurallı esnetmedik. Burada yaz mevsimi hâkim olduğundan sabah 04.00 sularında sabah namazı vakti giriyor. Bu saatte kalkan oğlum, namazını eda ettikten sonra kahvesini içip işine giderken anesiyle biz de yatağımıza dönüyoruz.

30 Aralık 2022/Cuma

Cuma günü kuşluk vakti kahvaltımızı yapıp keyif çaylarımızı yudumladıktan sonra oğlumun, "Hadi baba hazırlanalım; cumanın vakti yaklaşıyor." uyarısıyla abdestlerimizi alıp yola koyuluyoruz. İlerlediğimiz bütün sokaklar

(1) Bizde saatin 24.00'e gelmesi "saat, bacak bacak üstüne atmış" deyimini ifade edilir.

birbirinin benzeri. Aynı hizada uzanan evlerin önleri yemyeşil çimlerle kaplı. Bazılarının önleri de küçük çiçek bahçelerini andırıyor. Asfaltlar yamasız. Arabalar yollarda kayarcasına ilerliyor. Yer yer yolumuzu kesen kavşaklarda irili küçüklü adacıklar oluşturulmuş. Bu dönel kavşaklarda neredeyse hiç ışıklandırma yok. Fakat sürücüler birbirlerine o denli saygılı ki. Dönel kavşağa her araç istisnasız kontrollü bir biçimde burnunu sokuyor. Kavşak içinde bir araba yoksa yoluna devam ediyor. Dört çıkışlı kavşağın içinde bulunan bir araç, kavşağı oluşturan bütün yollar için sanki kırmızı ışık. Bütün araçlar sağındaki araçları kollayarak bir düzen içerisinde gidecekleri istikamete yol alıyorlar. Bu kavşak kuralı bizde de mevcut. Lakin uyana rastlayamazsınız. Trafikte dikkatimi çeken bir husus da asla klakson sesi duyulmayışı. Sanki buradaki araçlar kornasız.

Yaklaşık yirmi dakikalık bir yolculuktan sonra Forestdale banliyösünde yer alan büyükçe bir bahçe içerisindeki tuğla duvarlı iki katlı bir evin bahçesine girip boş bulduğumuz bir alana arabamızı park ediyoruz. Bu evi Diyanet İşleri Başkanlığı kiralar ve cami yapmış. Giriş kapısının sol üst tarafındaki küçük plakette "Turkish Islamic Society [Türk İslam Cemiyeti]" yazısı yer alıyor. Altında da bir sehpa üzerinde bakırdan elektrikli bir semaver ile üzerinde bakırdan iki demlik bulunuyor. Kapıdan içeri girince hemen soldaki küçük odanın orta yerinde kürsü itti haz edilmiş küçük bir masanın ardında sandalyeye oturmuş kısa sakallı kumral bir imam efendi vaazını

Yabani incir ağacının meyvesi ve yaprakları

Tamborine Dağı Botanik Bahçeleri'nde bir dükkânın içi

irat ediyor. Cuma namazını eda ettikten sonra otuz kırk kişilik cemaat ayakta tek sıra hâlinde mihrap önünde duran genç imamla musafaha etmeye başlıyor. Ben de sıraya dâhil oluyorum. İmamla musafaha ederken kısa künyemle kendimi takdim ediyorum. O da Samsunlu Âdem Çapkın olarak mukabele ediyor. Musafahalaşma biter bitmez Âdem Hoca apar topar arabasına binip gidiyor. Sebebini cemaatten biri açıklıyor. Meğerse hocanın hanımını doğum için hastanede bulunuyormuş.

Müteakip Cuma namazlarımızı Boşnak Camii'nde eda ettiğimiz için Âdem Hoca'yla bu ilk ve son görüşmemiz oluyor.

31 Aralık 2022/Cumartesi

2022 yılının son günü. Sabahdan hava pırl pırl. Gelinimin annesi, ablası, eniştesi, onların üç kızı, damatları ve torunlarıyla birlikte altı arabalık bir konvoy oluşturuyoruz. Yarım saatlik bir yolculuktan sonra **Tamborine Dağı Botanik Bahçeleri'**ne geliyoruz. Arabalarımızı uygun bir yere park ettikten sonra yol boyunca sıralanan ve küçük bir kasaba görüntüsü arz eden irili ufaklı dükkânlarda mahallî ziraat ürünleriyle el ürünü hediyelik eşyalar ziyaretçilere sunuluyor. Bu dükkânların en büyük ve en ilgi çekicisi caddeye bakan yüzü düzgün kesme taşlarla küçük bir kale görünümünde. Kapısından girer girmez müşterisini/ziyaretçisini karşılan siyaha boyanmış kalınca metalden şövalye zırhı da manzarasını tamamlıyor.

Türk İslam Cemiyeti Camii'nin girişi

Türk İslam Cemiyeti Camii'nin içi

Tamborine Dağı Botanik Bahçeleri'nde bir piknik alanı

Tamborine Dağı Botanik Bahçeleri'nde bir gölet

Avustralya çok enteresan bitki, hayvan ve böcek türlerine sahip. Bunları zaman zaman fotoğraflayıp paylaştığım değerli hemşerim Biyolog Prof. Dr. Mustafa Küçüköğüt de dünyanın yüzde yetmişle en fazla endemik bitki ve hayvan varlığına sahip kıtası/ülkesi olduğu bilgisini bendenize paylaşıyor. Bu oran ülkemizde yüzde otuz beş, Almanya'da yüzde iki, Hollanda'da da ise sadece bir adetmiş. Avusturyalılar enteresan bitki ve hayvanları için mutlaka bilgilendirme tabelaları hazırlamışlar. Burada bulunduğu alanı dönel kavşak hâline getirdikleri devasa ağaç, yabani incir ağacı imiş. Gövde yapısı bizim incir ağaçlarımızı andırırsa da yaprakları incirden çok kauçuk yapraklarına benziyor. Sık yapraklar arasında yer yer incirimsi meyveleri seçilebiliyor.

Dükkânlarda satılan hediyeelik ürünlerin fiyatları bura şartlarında oldukça makul. Fiyatları liramı-

Yabani incir ağacı

za çevirdiğinizde rakamları 12,5'la (günümüzde 22,5) çarpıyorsunuz ki bu makul rakamlar bize göre oldukça pahalılaşiyor.

Hediyelik ürün dükkanlarını şöyle bir kolaçan ettikten sonra botanik bahçesine giriyoruz. Site-sinde yer alan bilgiye göre 1983 yılında Tamborine Dağı Bahçe Kulübü'nün bir girişimi olarak kurulmuş. 11 hektarlık arazi bloğu, o zamanlar Beaudesert Shire Konseyi tarafından kanalizasyon arıtma işlerinin kurulması için alan olarak belirlenmiş yabancı otlarla kaplı bir bataklıkmiş.

Bahçe kulübünün mahalli meclis üyesi Vonda Youngman ile yaptığı görüşmelerde, bugüne kadar Konsey'e ait olan arazinin yönetimi, bir botanik bahçesinin kurulması için Bahçe Kulübü'ne devredilmiş. Daha sonra da alanın temizlenmesi ve göllerin inşası çalışmaları başlamış. Burası, havuzların temizlenmesinden önce ve sonra bahçeleri geliştirmek, inşa etmek ve iyileştirmek için yorulmadan çalışan ve hem yerliler hem de dağa gelen ziyaretçiler için birinci sınıf bir cazibe merkezi yaratan özel bir gönüllü grubu tarafından korunmaktaymış.⁽²⁾

Parkın piknik alanına geçerken etrafa yayılmış kalın kökleriyle ulu bir ağaç dikkatimi çekiyor. Tanıtım tabelasına göre ağacın adı "Red Cedar (Kırmızı Sedir)/Toona ciliata" imiş. Bu ağaç, diğerlerinin yanı sıra yaprak döken birkaç yağmur ormanı ağacından biriymiş. 50-60 metre arasında bir uzunluğa ulaşabilirmiş ve genellikle palyanda köklerine sahipmiş.

Kereste değerinden dolayı, Avrupalı yerleşimcilerin gelmesinden sonra ilk 100 yılda Yeni Güney Galler ve Queensland yağmur ormanlarında yeni sakinleri tara-

findan neredeyse yok edilmiş. Mobilya, gemi yapımı, tren ve tramvaylarda lambri yapımında yaygın olarak kullanılmış.

Toona ciliata, yeni sürgünleri yiyen ve birden fazla dallanmaya sebep olan sedir uçlu güvelerin verdiği zarar sebebiyle Avustralya'da bir plantasyon⁽³⁾ ağacı olarak yetiştirilmeyormuş. Bu örnek de kalan birkaç düz gövdeli sedirden biriymiş.

Botanik bahçesinde öğle namazlarımızı eda ettikten sonra piknik alanında soluklanıyoruz. Buralı akrabalarımız yeterince hazırlıklı gelmişler. Portatif gaz ocağı harlanıp çaydanlık üzerine bindiriliyor. Kursak doldurma çabasındaki yaban hindileri zaman zaman oturduğumuz masalara yaklaşıyorlar da çok ürkek hayvanlar. Söz yaban hindilerinden açılmışken sevgili gelinimden dinlediğim bir fıkrayı da sizinle paylaşmadan geçemeyeceğim. Bu fıkra Avustralya kıtasının ilk sakinleri olan Aborjinlerin yabancı hindi yemeği tarifine dair.

Yaban hindisi yakalanıp temizlenerek büyükçe bir tencereye konur. Üzeri bata su doldurulduktan sonra üstüne büyükçe bir taş bastırılır. Tencere harlı ateşte dört beş saat kaynatıldıktan sonra hindi çıkarılıp atılır ve üzerindeki taş afiyetle yenir.

Âdeta cennetten bir köşe olan parkta hava da oldukça teskin edici. Galiba bunda havasına mangal dumanı ve kokusu karışmamasının da etkisi büyük.

(Devam edecek)

(2) <https://tmbotanicgardens.org.au/history-formaton-2/>

(3) Kahve, kakao, kauçuk, şekerkamışı gibi, sanayide kullanılan bazı bitkilerin geniş ölçüde yetiştirildiği tarımsal işletme.

BİR MEVLÂNA VE KONYA ÂŞİĞİ HOCAHANIM HALİDE NÜSRET ZORLUTUNA (3)

Muhsin
Karabay

muhsinkarabay@gmail.com

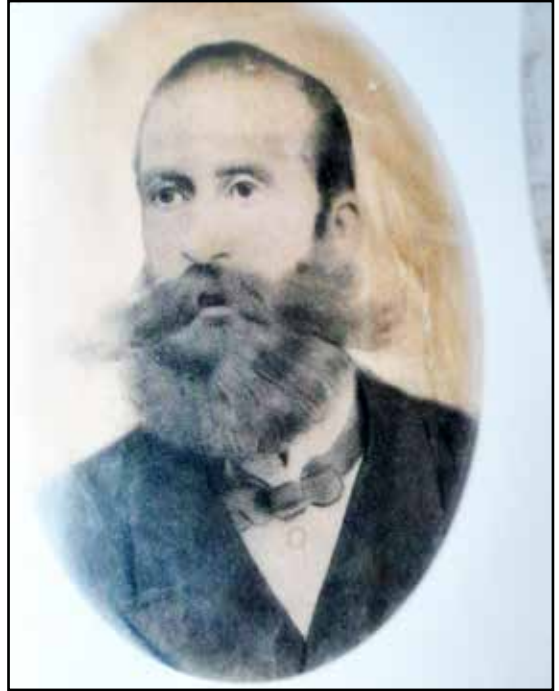
Avnullah Kâzımî'nin Vefatı

Halide Nusret Zorlutuna Babasının Vefatını Anlatıyor

Birinci Cihan Harbi devam etmektedir ve bütün Anadolu gençleri İstanbul'un okul sıralarından toplanmış aydın çocuklar cepheye gönderilmektedir. İstanbul'da yiyecek sıkıntısı, ekme sıkıntısı başlamıştır. Aileler evlerindeki eşyaları satarak geçinmektedirler. Bu arada babası **Avnullah Bey** de hastalanmıştır ve yanlış teşhis yüzünden **zatülcep hastalığı** sürmektedir. Daha ucuz kiralık bir köşke taşınmışlardır. Babasının ilâca ve kuvvetli gıdaya ihtiyacı vardır. **Annesinin, babasının dededen kalma mücevherlerini yok pahasına satıp geçinmeye çalışmaktadırlar.** Cepheden bazı zafer haberleri geliyorsa da bazen kötü haberlerle de kahrolmaktadırlar. Çanakkale Boğazı, İstanbul'un münevver gençliğini mütemediyen yutmaktadır.

Bazı Türk romanlarında ve özellikle Yakup Kadri'ninkilerde işlenen bir konuyu Halide Hanım burada dile getirmektedir. Onun anlatımıyla, **İstanbul'da yepyeni bir sosyete türemeye başlamıştır.** Yerin altından fışkırcasına yükseli-

veren bir yeni zengin zümresi vardır. Artık vagon ticareti, şeker ticareti gibi birtakım sözler dolaşmaktadır ortalıkta. **Topal İsmail Hakkı, Kara Kemâl** gibi birtakım isimler halkın dilinde dolaşmaktadır ve bunlar Erenköy'den Beyoğlu'na inerek İstanbul'a yayılmış bulunan Alman subayları ile ahabplık kurmakta, yiyip içip eğlenmektedirler. **Bu zenginler, Batılı artistlerin yataklarına çarşaf yerine banknotlar sermekte, sigaralarını banknotlarla yakmaktadırlar.**

AVNULLAH el-KÂZİMÎ, Kaynak, Mustafa Yüce, Halkın Gazetesi, Zonguldak, Kendilerine Çok Teşekkür Ederiz

Avnullah el-Kâzımî'nin, Kerkük mutasarrıfı iken çektiği fotoğrafı
Fotoğraf için sahaf Sayın Emin Nedret İşli'ye ve #tarih dergisine teşekkür ederiz.

Öte yanda fakir halk, dul- lar, yetimler gıdasızlıktan kırılmakta, şekersizlikten uyuz olmakta, sabunsuzluk- tan bitlenmekte, gazsızlıktan gece karanlıkta oturmakta- dırlar. Tabi aynı durum Halide Hanımların evi için de geçer- lidir. Tek idare kandili ile ay- dınlanmaya çalışmaktadırlar ve talebe Halide bu ışıkta ders çalışmaktadır. Harbi kazanma ümitleri onları ayakta tutmak- tadır fakat sonunda o umudu da kaybetmişlerdir.

Bu arada Halide Hanım'ın babası Avnullah Kâzımî de vefat etmiştir. (1914?/1916?) Halide Hanım babasını 49 ya- şında toprağa verdiklerini be- lirterek sözlerine şöyle devam etmektedir:

“Ben aslında annemi pek çok sever, babamı çok sev- mediğimi zannedirdim. Onu ne kadar sevdiğimi ancak kaybettikten sonra anladım. Acısı beni tâ derinlerden sars- tı. Hele hastalığı esnasında uzun karanlık kış gecelerinde sık sık tekrarladığı bir beyit vardı ki, hatırladıkça hâlâ içim yanar ve gözlerim ısla- nır...”

Şeb-i yeldâyı müneccimle muvakkit ne bilir?

Müptelâ-yı gama sor kim, geceler kaç saat!

(En uzun geceyi müneccim ne bilir, gecelerin kaç saat ol- duğunu sen gamlılara dertlilere sor!)

Evde dul bir genç kadın, mek- tepli bir kız, bir küçük çocuk, bir de onun dadısı Hatice Hanım

Son Müdafaa, M. Avnullah El Kâzımî, Sinop Zindanı Oda-ı Mahsusasındaki Vaziyetlerinden, 1326 R., 1910 M., İbb A. Kitaplığı

Son Müdafaa, Mehmed Avnullah El Kâzımî, Matbaa-i Cihaz, 1326 R., 1910 M., İBB Atatürk Kitaplığı

kalmışlardır. **Geçinebilmek için artık ev eşyaları, halılar, semaverler ve antika eşyalardan birer ikişer satmaya başlamışlardır.** Ancak onların cahilliklerinden ve acemiliklerinden faydalanan alıcılar onlardan çok ucuza aldıkları eşyaları çok pahalıya sattıklarını duyunca kahrolmaktadırlar. Hatta İngiltere Kraliçesi'nin Serdar-ı Ekrem Ömer Paşa'ya hediye ettiği, ondan da dedesine intikal etmiş olan bir muazzam dürbünü 10 liraya satılmış olduğundan bahseder Halide Hanım içi yanarak!..

İşte tam da o en sıkıntılı, en bunalımlı, en acılı günlerde genç Halide'nin bütün hayatını etkilemiş olan büyük bir sevinç de yaşanmıştır.

Muallim Ahmet Halit Yaşaroğlu, Talebe Defteri adlı bir öğrenci dergisi çıkarmaktadır. Derginin açmış olduğu edebî yarışmaya, öğretmeni **Pakize Hoca'nın** teşvikiyle, babasının ölümüne dair kaleme aldığı **"Ağlayan Kahkahalar"** başlıklı bir yazı ile katılır ve yazısı birinci olarak derginin, **Mart 1917 yılına ait 36. sayısında yayınlanır.** Okulun sevilen, çalışkan talebesi Halide'nin sevincine diyecek yoktur: **"Ne sevinçti o, Allah'ım ne Sevinçti! O günden bugüne kadar; işte elli küsur sene bir çok yazı yazdım; kitaplarım yayınlandı; böylesine bir sevinci ömrümde bir daha duymadım. Öğretmenim, arkadaşlarım, okul müdürü beni tebrik ettiler; anneciğim sevinç gözyaşları döktü."**

Talebe Defteri, Birinci Sene, Nu.12, 1331, Teşrinievvel, 24, 1329

Dedesinin Dedesi Erzurumlu Zorlu Ali!..

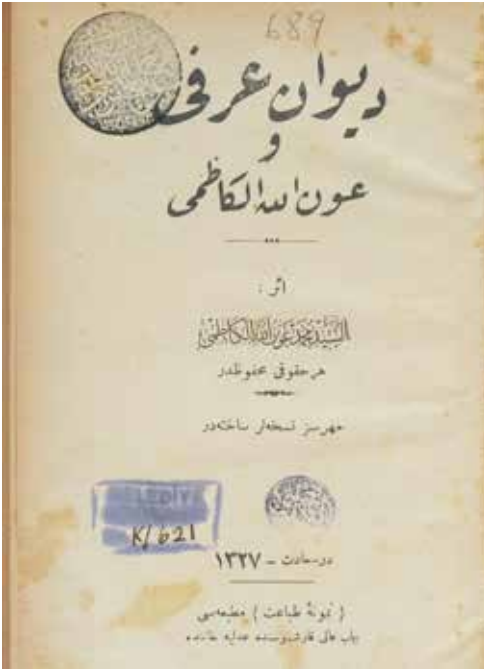
Sadece Babadan değil tâ Büyük Dededen Erzurumlu bir Çalıkuşu:

Halide Nusret Zorlutuna

Rahmetli şâirimizin kıymetli kızı önemli romancımız **Emine Işinsu Öksüz**'ün Ankara'da rahatsız oluşundan dolayı ondan bu konuda istifade etmemiz mümkün değildi. Ben yine de telefon açarak Emine Hanım'ın eşi kıymetli Hocamız **İskender Öksüz** ile görüştüm ve ellerinde Halide Hocamızın Erzurum yılları ile ilgili bir yazı, bir belge olup olmadığını ve ayrıca **Avnullah Bey ile Ayşe Nazlı Hanım'ın mezarları** hakkında bilgisinin olup olmadığını sordum.

Divan-ı Örfî ve Avnullah El-Kâzîmî, Birinci Sayfa, FA, 1327 R., 1911 M., İBB Atatürk Kitaplığı

Divan-ı Örfî ve Avnullah El-Kâzîmî, Kitap, 1327 R., 1911 M., İBB Atatürk Kitaplığı

Bu konularda pek bir şey hatırlamadığımı söyledi yani **maalesef Emine Hanım'ın rahatsız oluşu, bize birinci elden edinebileceğimiz bilgileri imkânsız hâle getiriyordu.**

Bu telefon görüşmemizde

benim belki daha önce hiç dikkatini çekmeyen bir konuya açıklık getirdi İskender Hocam. Bunu da sizinle paylaşmak isterim. **“Kocasına soyadını veren belki de ilk hanımıdır Halide Hanım.”**, dedi. Halide Hanım Zorluoğulları ailesinden gelmektedir ve eşi değerli komutanımız, Aziz Vecihi Bey'in de soyadı Tuna'dır. **İki soyadı birleştirilmiş; Zorlutuna olmuştur.**

Emine Hanım'ın yıllar önce İstanbul'da yayınlanan **Kubbealtı Akademi Mecmuası**'ndaki **“Canım Annem”** ve **Hicran Göze Hanım**'ın kaleme aldığı **“Gerçek Müslümanlığı Yaşayanlardan Kerkük Mutasarrıfı Avnullah Bey”** başlıklı yazıları da burada zikretmemiz ilgilileri için önemlidir. Özellikle Emine Hanım'ın yazısının bir paragrafını okurken sanki Halide Hanım'ın, hâtıratında, annesi Ayşe Nazlı Hanım için yazdıklarını okuyorum gibi geldi.

Ayrıca okumaya doyamadığım portre ve hâtıra türlerinde yazılmış kitaplar içerisinde ilk okuyuşta hayran olduğum kitaplardan biri olan rahmetli **Mehmet Çınarlı'nın Sanatçı Dostlarım** adlı eseri de benim için önemli bir kaynaktı. Oradaki yazıyı tekrar okudum. Zira **Hisar** dergisi ve çevresi ile ilgili birçok bilgiyi bu kitaptan birinci elden öğrenmemiz mümkün olmaktadır.

“Pervane”nin Küçük Dostları

Halide Hanım'ın beni etkileyen bir diğer kitabı da

**Halide Nusret ve Edirneli Öğrencileri-Oturan İsmet Kür
(Fotoğraf için Aileye ve Timaş Yayınlarına Teşekkür Ederiz)**

Benim Küçük Dostlarım adlı, öğrencilerini anlattığı eserdir. Bunu da her öğretmenin mutlaka okuması gerektiğine inanıyorum ve mümkünse her öğretmenimiz de bir kendi Küçük Dostlarını millî eğitimimize, edebiyatımıza ve kültürümüze hediye etmelidir. Özellikle mahrumiyet bölgelerinde çalışan öğretmenlerimizin anlatacak daha çok şeyleri olacaktır mutlaka. Her ne kadar öğretmenlik mesleği Halide Hanımların zamanındaki kutsallığını devam ettiremiyorsa da her şeye rağmen yeni hocahanımlar da yetişmektedir elbette.

Halide Nusret'in çocuk ve öğrenci sevgisi de çok büyüktür. Ondaki sevginin yüceliğini ve kutsiyetini en veciz şekilde ifade eden, "Benim Küçük Dostlarım"daki şu satırlar yediden yetmişe herkese ezberletilip benimsetilmesi gereken önem ve değerdedir.

"Çocukları pek severim. Hayatta her insanın bir iptilâsı vardır. Benim tek büyük zaafım da -niçin itiraf etmemeli... - çocuk sevgisidir! Ve bu aşk yüzünden ışık çevresinde dönen pervaneler misâli öğretmenlik mesleğine tutulup kalışım bundandır."

"Yalnız sevimli, terbiyeli, zeki ve çalışkan olanları değil, -böylesini herkes sever!- ben sevimsiz, somurtkan, haylaz, hatta aptal çocukları da severim. Bana, 'öğretmenim' diyen ses, beni, 'anne' diye çağıran ses kadar sevgili ve kıymetlidir."

İstisnasız her öğretmenin mutlaka okuması gerektiğine inandığımı yukarıda da altını çizerek ifade ettiğim Halide Hanım'ın sevgili küçük dostlarından bazılarını anlattığı bu değerli kitabındaki özellikle Nadide'ninki, her okuyuşumda ağlatır beni... Onu okurken âdeta bir rejisör olup Halide

Oturan Halide Nusret Zorlutuna'nın annesi Nazlı Zorlutuna;
Soldan Sağa: Halide Nusret, eşi Aziz Zorlutuna, erkek kardeşi
Salih Zorlutuna ve kızkardeşi İsmet (Zorlutuna) Kür, (40
Kadın 40 Hayat, İBB Kültür A.Ş. yay., İst., 2022)

Emine Işın Öksüz, Evinde, Ankara, 29.10.2002

Hanım'ın anlattıklarını bir senaryo hâlinde hayâl ederek filmi de çekerim o duygu yüklü satırların.

Onu anlatmak bizleri elbette aşar ama yine de bir meraklısı, bir okuyucusu ve onu şahsen tanımadan sevmiş birisi olarak, üç beş satırı yazmak da çok görülmesi gerek. Evet ben onu dünya gözüyle hiç görmedim ama kitaplarını ve yazılarını çeşitli kaynaklardan okudum. O, memleketimizin yetiştirdiği çok kıymetli hocahanımlardan birisiydi. İnanmış, memleketine âşık, Türk Milletine sevdalı, mesleğine bağlı, fedâkâr, yorulmak nedir bilmeyen sanatkâr bir hocahanımdı. Evet, sanatkâr diyorum çünkü yazmış olduğu eserler de onu tam bir yazar ve şâir olarak bize kazandırmıştır. O, hem öğretmen yazar ve şâirlerimizden hem de yazar ve şâir öğretmenlerimizdendi.

Halide Hocahanım ilk gençlik dönemlerinden, hele hele öğretmenliğe başladığı ilk andan itibaren, Allah'ın kendisini öğretmen olsun diye dünyaya gönderdiğine inanmıştır. Ve üstelik o yıllarda memleketimizin içinde bulunduğu durum da onu böyle bir ideale doğru yönlendirmişti.

“Hele o yıllarda sonsuz feragat, sonsuz fedâkârlık isteyen bu kutsî mesleğin mensuplarına, idealist öğretmenlere ne kadar muhtaçtık. Göğüsleri iman ve şefkat, kafaları bilgi dolu, onbinlerce, yüzbinlerce genç öğretmenin ellerinde meşalelerle Anadolu'nun en karanlık köşelerine dağıldıklarını

görüydüm sanki. Yüreğim sevinçten çatlayacakmış gibi çarpıyordu ve yarım asır son-raki yâni aşağı yukarı şu için-de bulunduğumuz yıllardaki Türkiye'yi hayâl ediyordum. Her köşesi mamur, her ferdi okur-yazar, rahat, mutlu, tam anlamı ile medenî Türkiye."

Genç Halide, 1924 yılının ilk günlerinde Ankara'ya başvurarak öğretmenlik ister, üstelik İstanbul hâricinde yurdun herhangi bir okulunda çalışmak üzere...

Halide Nusret Hanım asker olan eşi **Aziz Vecihi Bey** ile birlikte, 1930'dan sonra yurdun dört bucağını dolaşmaya başlamışlardır. **Kırklareli, Kars, Karaman, Urfa, Maraş** ve **Sarıkamış...** "Bu yerleri, bu yerlerin insanlarını yediden yetmişe yürekten seviyordum. Onlar da beni sevdiler. Bütün bu yurt köşelerine ait çok güzel, çok ilgi çekici hâtıraları birer birer anlatmayı ne kadar isterdim. İki kez şark hizmetinde bulunduk. Güney'in gözleri trahomlu çocuklarını sevgi ile kucakladım. Gün oldu, at sırtında aştık... Gün oldu tezek ateşinde yemek pişirdim..." diye anlatmaktadır o yılları Yurdumun Dört Bucağı adlı kitabında. O, nesirlerinde olduğu gibi şiirlerinde de bütün Anadolu'yu; genç bir kız, bir öğretmen, bir sevgili, bir eş, bir anne, bir milliyetperver gözüyle mısra mısra anlatmaya çalışmıştır.

Asıl Aşk Evlât Sevgisi: Hüseyin Avnullah Ergün

1930 yılı Halide Nusret için

Benim Küçük Dostlarım, Hatıra, Halide Nusret Zorlutuna, Kültür Bak. Yay., Ankara, 1976

Halide Nusret Zorlutuna, Kayınvalidesi ve oğlu Ergün ile, Fotoğraf için aileye ve Sayın Hakan Sarı'ya Teşekkür Ederiz

bir başka değerdedir. Zira oğulları dünyaya gelmiştir. Üstelik sevgili annesi ile çok sevdiği eşi

Halide Nusret Zorlutuna, Kızı Emine Işın ve oğlu Ergün ile, Urfa, 1946
Fotoğraf için aileye ve Sayın Hakan Sarı'ya Teşekkür Ederiz

Halide Nusret Zorlutuna, annesi Ayşe Nazlı Hanım ve oğlu Ergün ile birlikte
Fotoğraf için aileye ve Sayın Hakan Sarı'ya Teşekkür Ederiz

İskender Öksüz, Muhsin Karabay, Emine Işın Öksüz, Evlerinde, Ankara,
29.10.2002

bir türlü anlaşamamaktadırlar. Bu durumun onu çok bedbaht etmekte olduğu bir anda karanlık günlerin üstüne gerçek bir gün doğmuş, hayat görüşünü değiştirmiştir.

Annelik takınca gönlüme kanat

Gözlerime doldu göklerin kat kat

diye seslenir Tanrı'sına..
"Oğlum seviyordum.. Ama nasıl?.. Tarife hattâ mantığa asla sığmaz, delice bir aşkla.. Asıl aşkın evlât sevgisi olduğunu da bana oğlum öğretti."

Oğulları iki aylık olmuştur. Fakat ona bir türlü ad koyamamışlardır. İki dedesinin adları göbek adı olarak konmuştur ama ona bir öztürkçe ad aramaktadırlar. Bunun için şahsen tanımadığı büyük şâirimiz **Mehmet Emin (Yurdakul) Bey'e** bir mektup yazıp ondan bir ad isterler. Mehmet Emin Bey hemen bir cevap yazar. Mektubunda şöyle demektedir:

"Bu 'Erdoğan' yavrunun bahtının 'Gün' gibi parlak, vücudunun 'polat' gibi sağlam olarak 'Yurdakul' gibi gönül bağı ile bağlanmasını, icap ederse bu uğurda 'Can'ını ortaya koymasını dilerim."

Onlar da; Erdoğan'ın **er'**ini, **gün'**ün başına ararak günün eri olmasını Hakk'tan dilemişler ve böylece oğullarının adı **Hüseyin Avnullah Ergün** olmuştur.

Halide Nusret Zorlutuna oğlu Hüseyin Avnullah Ergün'e olan hislerini mısralarına da dökmüştür:

Çiçeksiz, kokusuz, karanlık, çorak

Bir sefil yerdeydim geldiğin zaman.

Doğdun hayatıma ışık saçarak

Gülüşünde bahar, gözlerinde tan.

...

Aldın beni derdin, gamın dişına,

Sesin bülbül oldu ömrün kışına,

Parlak gözlerinin bir bakışına

Ergün'üm, bin canla kurbandır anan!

Işın Kızım Emine

1938 yılında kızı **Emine Işınsu** şark hizmetinde buldukları sırada dünyaya gelir ve onun **doğumunu** "**Kars'ın sonsuz karlı günleri, geceleri üstünde ışıllı parlardı.. Hayatım onunla bir kez daha ışıdı..**" diye ifade etmektedir.

Işın kızım sana oyuncak diye

Gökten yıldızları deresim gelir.

Güneşleri verip sana hediye,

Baharı yoluna seresim gelir.

...

Şesin bir rüzgârdır tatlı ve serin

Gönlümdeki mabet senin eserin:

Ruhuma gülerken güzel gözlerin,

Göklerdeki sırra eresim gelir!

Halide Nusret ve Eşi Aziz Vecihi Zorlutuna-Kucağında Emine Işınsu-Bir Aile Dostuyla

Fotoğraf İçin Aileye ve Timaş Yayınlarına Teşekkür ederiz

Halide Nusret, Annesi Ayşe Nazlı Hanım ve Oğlu Ergün İle

Fotoğraf İçin Aileye ve Timaş Yayınlarına Teşekkür Ederiz

Halide Nusret Zorlutuna'nın annesi Ayşe Nazlı Hanım, torunları Banu ile

Fotoğraf için aileye ve Sayın Hakan Sarı'ya Teşekkür Ederiz

Ayşe Nazlı "Hanımefendi" ve Kızları

Halide Nusret Zorlutuna'nın kardeşi İsmet Kür'ün kızı yazar **Pınar Kür**, anneannesi Ayşe Nazlı Hanım'ı anlatmak için "**Nazlı Hanım ve Kızları**" adını verdiği bir roman yazma girişiminde bulunursa da, İsmet Hanım'ın iki konudaki ilk ikazı onu zaman içinde bu çalışmasından alıkoyar. Bunlardan biri şudur: Pınar Kür, romanında anneannesi için "**Ayşe Nazlı Hanım**" ifadesini kullanmıştır fakat İsmet Hanım yâni annesi, buna karşı çıkar ve hiç kimsenin ona Hanım demediğini, daima "**hanımefendi**" ifadesini kullandığını belirtir. İkinci husus da; çok kültürlü bir hanım olan Ayşe Nazlı Hanım'ın, romanda son zamanlarında kulakları işitmediğinden dolayı sesini fazla yükseltmiş olarak avaz avaz konuşturmasını önemli bir kişilik çarpıtılması olarak görür.

Oysa annesi her zaman gayet alçak sesle konuşan biri olmuştur. İşte İsmet Hanım bunlara takılınca Pınar Hanım da romanını yazmaktan vazgeçmiştir.

Halide Hocahanım annesi için yazdığı bir şiirde, onun bütün özelliklerini dile getirmektedir: Annesi elâ gözleri ile bahar bahar gülümsemektedir... Bembeyaz elleri bir kuş gibidir. Hürriyet için zincire vurulmuş olan babasını birlikte beklemekte ve birlikte ağlamaktadırlar. O, hem annesi hem babasıdır, tutulduğu tek dal, kardeşi ve öğretmenidir... Küçük yaşına rağmen o da anacığının hem yavrusu hem yoldaşı hem de hâldaşdır...

Aradan geçen yıllar elbette ondan da birçok şeyi alıp götürmüştür.

Şimdi ne elâ gözlerinde parıldılar,

Ne sesinde o güzelim ahenk,

Ne de ellerinde o yumuşak beyazlık vardır...

Zâlim yıllar almış götürmüş hepsini

Şimdi ihtiyarsın anam, çok ihtiyar...

Gene de en güzel varlıksın içimde...

Azizsin anacığım, anavatan kadar.

-Devam edecek